

INVENTOIDUT SUOKOHTTEET POHJOIS-POHJANMAALLA 2011 RAPORTIT

Elina Palojärvi

Iso Heinäsuo – Hirvisuo, Oulun Ylikiiminki, 7212500: 3473000 (3. – 5.7.2011)

Kiiminkijoen länsirannalla, Oulun Ylikiimingin kaupunginosassa ja Ala-vuoton kylän kupeessa sijaitseva Iso Heinäsuo – Hirvisuo on luonnontilaiseen verrattava (3 /5) ja laajan pinta-alansa vuoksi keskeisiltä osiltaan luonnontilansa säilyttänyt keskiboreaalin väli-rimpipintainen aapasuo. Noin puolet tarkastelualueesta rajautuu luontaisesti ojittamattomiin kankaisiin ja etelässä Heinäojaan. Hirvisuo ja Iso Heinäsuo laskevat molemmat itään ojituksin reunustettuun Uumaojaan. Luonnollinen yhteys Heinäharjuun turvaa Iso Heinäsuon vesitalouden. Hirvisuolle valuu vesiä mm. ehjäreunaiselta Kiihtelysmaalta sekä koillis-, itä- ja kaakkoislaidoilta, joilla esiintyy ojituksia. Selvintä ja pisimmälle vaikuttavaa kuivahtaminen on itäreunalla Väänäsenkankaan luoteispuolella. Alueella on ojia avattu uudestaan. Noin 300 metrin matkalla ojista suolle päin on nähtävissä rimpipintojen alenemista, mättäiden kohoamista ja puuston kasvun elpymistä. Muualla vaikutukset ovat jääneet etupäässä ojien lähiympäristöön.

Muutama peruskarttaan merkitsemätön uusi oja on kaivettu Hirvisuon koillisosaan, pieneen suolahdekkeeseen Kaartenperänkankaasta lounaaseen. Hirvisuon eteläosassa on tuore ojan reunustama penkkatie, joka kulkee pitkin peruskarttaan merkittyä, Väänäsenkankaalta länteen ns. Punikinmaalle ulottuvaa talvitien pohjaa. Penkkatien reunaaja ei näy vielä peruskartalla. Tuoreimmalla osalla kuivahtaminen näkyy kapean suoaltaan lisääntyneenä mättäisyytenä. Uusi penkkatie kulkee myös alueen etelärajoilla Heinäharjun itäpäästä alkunsa saavan ojitusalueen ulkoreunalla. Tuoreehkon penkkatieojituksen lähiympäristöissä esiintyy lisääntyntä mättäisyyttä ja puustottumista.

Suoalueen kasvillisuus edustaa karuja rahkasammal- ja ruopparimpinevoja sekä välipintaisia lyhytkorsi- ja suursanevoja. Lukuisten luonnontilaisten metsäsaarekkeiden ja kankaanreunojen myötä suotyyppikasvillisuudessa esiintyy myös kapeita reunarämevöitä. Äärikarua kasvillisuutta, keidasrämeitä, pienialaisia rahkarämeitä ja ombrotrofisia lyhytkorsinevoja esiintyy kankaiden reunoilla ja vedenjakaja-alueilla, kuten Kiihtelysmaan lounaisreunalla ja eteläosissa Heinäojan pohjoispuolella. Keskiravinteisuuteen yltävää kasvillisuutta esiintyy niukasti ainoastaan Heinäojan varren korpivyössä ja alueen eteläisimmän osan pienialaisena keskiravinteisena sararämejuottina.

Hirvisuon nevalakeutta rikkovat metsälakikohteiksi lukeutuvat, useat pienet ja monin paikoin jyrkän kekomaisesti kohoavat luonnontilaiset metsäsaarekkeet, jotka tekevät maisemasta varsin miellyttävän. Metsäsaarekkeilla esiintyy yleisesti kilpikaarnamäntyjä, keloja, pystypötkelöitä ja maapuita. Saarekkeilla kasvaa myös yksittäisiä rauduskoivuja ja haapoja. Osa saarekkeista on kivikkoisia. Suuremmat ja monin paikoin harjumaisen korkeat kivennäismaasaarekkeet ovat metsätalouden piirissä.

Karulta Hirvisuo - Heinäsuolta ei havaittu uhanalaisia kasvilajeja, mutta suoalue on kesällä 2011 tehtyjen lintulajihavaintojen mukaan ainakin kolmen valtakunnallisesti ja yhden alueellisesti uhanalaisen lintulajin elinpiiriä. Alueella havaituista suotyypeistä viisi luokitellaan valtakunnallisesti ja 11 alueellisesti uhanalaisiksi. Paikallisille asukkaille Hirvisuon – Heinäsuon sijainti Ala-Vuoton ja Juopulin kylien välissä tarjoaa hyviä marjastus-, metsästys- ja retkeilymaastoja. Suoalueen etelälaidassa kulkeva kapea polku lahoavine pitkospuineen yhdistää Heinäharjun ja Ala-Vuoton Väänäsenkankaan. Polun varrella on paikallisen nimeämä Kasarivaaran kämpä, jonka ympärillä on nykyään jo useampi ulkorakennus. Inventointisuon läpi kaakkois-luoteissuunnassa Rytisuon ja Ison Uumajärven välissä kulkee merkitty moottorikelkkareitti. Metsästyskäytöstä kielivät eteläreunan runsaskeloisilla tupasvillarämeillä seisovat vanhat hirvitornit. Suokokonaisuuteen kytkeytyvät luontevasti Ison Uumajärven ja Pikku Uumajärven väliset, pääosin vielä luonnontilaiset suot, jotka edustavat samoja karuja suotyyppisiä kuin tarkastelualuekin.